

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Égész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897, hétfő, december 27-én.

37. szám.

A meghiusult népgyűlés.

Kossuth Ferencz és a függetlenségi párt ma megtanulta, hogy politikai pörökben nem jó dolog az utcához fölebbezni, mert az utca nem frázisokkal van kikövezve, hanem kövekkel s aki az utcához fordul segítségért, az olyan köveket mozgat meg, amelyek esetleg az ő fejét is megsérthetik. Az a népgyűlés ugyanis, amelylyel az országgyűlés függetlenségi pártja a maga kiseded csapatának akart külső segítséget biztosítani, nemcsak meghiusult, de támogatás helyett csapást is mért az utcához fölebbező szélsőbal fejére. Kossuthék törököt fogtak, aki most már nem ereszti őket.

A provizóriumról van most is szó. Arról a falánk javaslatról, amely Bécsben egy minisztériumot evett meg, Budapesten pedig megakasztotta a parlament munkásságát. A reichsrathban mindent elpusztított, a magyar törvényhozásban pedig úgy elszigetelte a függetlenségi pártot, hogy el kellett magát sánczolnia az obstrukció nem egészen tiszta árka mögött. De a sánczokon túl is meg kellett hallania az elszigetelt pártnak, hogy az ország a maga nagy érdekeit féltve, mint követeli tőle az áldatlan, sőt okatlan harc felhagyását. S a párt, hogy magát igazolni próbálja s hogy kívülről legalább erkölcsi segítséget hozzon magának, a karácsonyi ünnep csendjében az utcához fordult. Ugy vélekedett, hogy ez csak első lépése lesz a nagy önigazolásnak és ha a főváros népe kiállítja neki a jó erkölcsi bizonyítványt, majd városról-városra utazik és egész sor népgyűléssel szentesítetteti azt a határozati javaslatot, amelyet a parlamentben nem tud elfogadtatni.

De lám, az első lépés kudarczczal végződött. Az utca, amelyhez a függetlenségi párt fölebbezett, meg sem akarta hallgatni, hanem ellenkezőleg sújtó ítéletet tartogatott készen ellene. Mig ugyanis Kossuthék azt hitték, hogy in camera caritatis, szűk családi körben, néhány száz függetlenségi érzelmű polgárral állíthatják ki maguknak a jó erkölcsi bizonyítványt, addig a főváros szocialistái úgy vélekedtek, hogy nekik is joguk van azon a népgyűlésen megjelenni, amelyre minden független gondolkozásu erabert meghívtak. Es ha a párt családi köréből ötszázan jelentek meg, ők háromszor akkora számmal állítottak be. A család szelid határozati javaslata ellen pedig hoztak egy másikat, amely súlyos, mint a kő és minden szavával, egyet út a függetlenségi párton. S hogy ezt a határozati javaslatot nem süthették a szélsőbal fejére, ez csak annak a taktikának köszönhető, hogy a szélsőbal is zsebvágta a maga határozati javaslatát. A népgyűlést egyszerűen nem is tartotta meg. Ugy tett, mint az

egyszeri diák, aki bizonyos nemzeti kölcsönért fáradt el a kollégium pénzes emberéhez, de azt kellett hallania:

— Pénzt nem adok, hanem jó, hogy látom, mert ugyis régen adósom az ur. Akkor a diák is azt felelte:

— Tudja mit? Vegye úgy, hogy semmit sem kértem. De aztán *maga se kérjen semmit. Mert én itt se voltam.*

A függetlenségi párt is úgy ment el a tervezett népgyűléstől, mintha ott sem lett volna. S az első lépésnek nagy kudarcza talán meggyőzi, hogy jobb lesz megállania. Mert a mai kaland még csak mulatságos, de azt kellemetlenebb volna meghallania, hogy a vidék és az egész ország miképen vélekedik arról az obstrukcióról, amely az ország legnagyobb érdekeit veszélyezteti. A szocialisták még gyengék s a határozati javaslatukat csak úgy emelték a levegőbe, mint valami fenyegető öklöt. De a vidék erős népe, amely mélyen van érdekelve ebben a kérdésben, nem szokta hiába megemelni az öklét. Az le is csap vele. És ha a szélsőbal az első lépés kudarcza után mégis gondolna egy második, vagy harmadik lépésre, annyit meg-sughatunk neki, hogy népgyűléseket az *ellenkező nézetten levők* is tudnak tartani és napról-napra újabb hírek jelentik, hogy újév után mindenfelé terveznek népgyűléseket, amelyeknek ítélete súlyosan fog az ország érdekeivel játszó szélsőbal fejére nehezedni . . .

POLITIKAI HIREK

A képviselőháznak délután négy órakor ülése van.

Január 1. Rég nem tekintett az ország olyan feszült érdeklődéssel a születő esztendő első napja elé, mint most. Valahol csak ebben a szép hazában politikáról beszélnek, minden kaszinóban, olvasóköriben, asztaltársaságban javában virágozik az izgatott találgatás: Mi lesz, hogy lesz? Lesz-e rendelet és milyen? Vagy talán még sem folyomodik a kormány a végszükség törvénybontó kényszeréhez?

Ebbe a bizonytalan homályba egy kis, éles sugárt vet a következő bécsi távirat, mely tudatja: hogy lesz, mi lesz újév napján Ausztriában, amiből könnyű kikombálni a mi kilátásainkat is.

A szóban forgó bécsi tudósítás szerint a császári rendelet a kiegyezési provizórium meghosszabbítására vonatkozólag január 1-én jelenik meg a hivatalos *Wiener Zeitungban* a magyar kormány által ugyane napon a *Budapesti Közlönyben* kibocsátandó rendelettel egyidőben.

A hat hónapi provizóriumot és a quota megállapítását tárgyzó rendelet pedig december 31-én fog megjelenni.

Báró Bánffy miniszterelnök a karácsonyi ünnepeket Budapesten töltötte s a képviselőház holnapi ülésén is jelen lesz

Az esti ülés. A szokatlanság vonzó erejének révén biztosra lehet venni a zsufolt házat a képviselőház mai esti ülésére. A háznagy akár már szombaton kiakaszthatta volna az utolsó talpalatig „kiárusított karzat” szokásos s egyébként nem sokat jelentő czéduláját. Az is valószínű, hogy a földszint, a szereplők arénája, is jócskán megtelik, mert most már igazán a tizenkettedik óra közeleg s jobbra vagy balra, történnie kell valaminek. Lehet egyébiránt, hogy még sem fog történni semmi, legfőlebb az unalmas okstrukció pengét majd kissé vidámabb, lármásabb hurokat — ebéd után . . .

A számvevőszék új alelnöke. A hivatalos lap karácsonyi számának élén közli azt a királyi kéziratot, mely dr. *Dárdai Sándor* miniszteri tanácsost államtitkári ranggal és jelleggel a számvevőszék alelnökévé kinevezi. *Dárdai Sándor* vasárnap tette le a hivatalos esküt *Rakovszky István* az állami számvevőszék elnökének kezeihez. Az eskütételnél *Néger Adolf* osztálytanácsos elnöki titkár interвениált.

Az elmaradt tiltakozás.

Minden iskolás gyerek kedves ismerőse az a póruljárt boszorkányinas, akit a mesterek mestere, *Goethe János Farkas* ajándékozott a balladák bűbajos világának.

Az okatlanul, tudatlanul felidézett szolgaszemek feltartóztatatlanul hordják, öntik a vizet s az a könnyelmű suhancz, aki csak téltul tanulta el gazdájának varázló mesterségét, nem tud többé urukká lenni s fuldokolva lakol esztelen vakmerőségeért.

A számos követelő példához ma ismét járult egy nyomatókos tanulság, mely arra vall, hogy a mi hevesebb függetlenségi politikusaink mindannyiszor eljátszák ama felsült boszorkányinas hálátlan szerepét, valahányszor eszükbe jut, hogy a parlamentben erőltetett küzdelmeiket áthelyezzék a népbe s e végből az utcára, a nyers tömegével ható meetingek titokzatos tekintélyére hivatkoznak.

Még eleven emlékezetünkben van az *Ugron-Kasics* budai népgyűlés felsülése, ma meg arról számol be a nap krónikája, hogy a *Kossuth-párt* részéről a nemzeti tornacsarnokba összehítt s az önálló vámterület érdekében rendezett tiltakozó népgyűlést nem lehetett megtartani a szocialdemokrata munkások beözönlése miatt, akik tulnyomó többséget alkotván, előre eltökélték, hogy a függetlenségi párti rendező-bizottság hivatalos határozati javaslatát leszavazzák s helyette a saját, kifejezetten szocialdemokrata pronuncziamentóját mondják ki a népgyűlés határozatának.

Nekünk, mint igaz magyar hazafiaknak, nem kedves a nemzetközi demokrácia, hanem azt konstatálnunk kell, hogy ebben az esetben neki volt igaza, minthogy valósággal ő volt a gyülekezet többsége. Hogy nem engedte magát a „törpe minoritás” által terrorizáltatni, az annyira parlamentáris eljárás, hogy mostanában a magyar képviselőház is bizvást megszívelhetné üdvös példa gyanánt.

Madáról a meghiusult ülésről tudósítónk a következőkben számol be:

A meghiusult nagygyűlés.

Vasárnap délután három órára tervezte a függetlenségi párt azt a népgyűlést, amelynek célja az lett volna, hogy tiltakozzék a kormány provizórium-javaslatára ellen s követelje az önálló vámterületet. A népgyűlést azonban nem lehetett megtartani, mert a szociáldemokraták olyan tulnyomó számban jelentek meg, hogy a többség az övék volt s ha a gyűlést megtartják, nem a függetlenségi párt határozati javaslatára megy keresztül, hanem a szociálistáké. Ezért a függetlenségi párti népgyűlés vezetősége jobbnak látta, hogy a népgyűlést ezuttal meg se tartsa.

Már délután két óra tájban nagy csoportok érkeztek a Szentkirályi-utcai tornaterembe s egyre jobban kitértek, hogy a jól szervezett szociáldemokraták óriási többségben vannak. A tornateremben körülbelül kétezer ember verődött össze s ebből legalább is 1200—1400 volt a szociálista, a kiknek a vezérek közül ott volt: Pfeiffer Sándor, Báron Ede, Goldner Adolf, Czinder Károly stb.

A függetlenségi párti képviselők közül megjelent Kossuth Ferencz, Tóth János, gróf Benyovszky Sándor és mások, azonban a párt-hívektől figyelmeztetve, egyelőre nem is mentek a tornaterembe levő emelvényhez, hanem egy más teremben várták, vajjon egyáltalán meglehet-e tartani a gyűlést, ami egyre kétesebbé vált, mert a szociálista hívek szakadatlanul érkeztek s heves és zajos fölkiáltásokkal adtak életjelt magukról. A két párt már kezdettől fogva, legalább jelszavakkal harczolt. A függetlenségi pártiak megpróbálták az ő jelszavukat a tömegbe dobni:

- Éljen a független Magyarország!
- Éljen az önálló vámterület.

A szociáldemokraták azonban jobban győzték szóval és szakadatlanul hangoztatták:

- Éljen a szociáldemokrácia!
- Éljen a nemzetközi forradalmi szociáldemokrácia!

- Le a rabszolgotörvényről!
- Éljenek a munkásvédő-törvények!
- Jogot és kenyeret!

Kijutott a lehurrogásból az egyes függetlenségi párti képviselőknek is, mert míg a pártjukbeliek zajosan éljeneztek őket, a szociáldemokraták „Le velük!” „Abzug!” kiáltásokkal fogadták. Különösen nagy volt az ingerültség Kossuth Ferencz ellen, aki felé azt kiáltották a szociálisták:

- Le a legfőbb kizsákmányolóval!

Ez, a szociálisták kijelentése szerint, célzás volt arra, hogy Kossuth Ferencz a Tarnóczy-féle gyárban — mint igazgató — a munkások béréből letenkint hatvan krajczárt lehuzott.

A zaj egyre nőtt, a jelen volt Boda Dezső rendőrkapitánynak azonban nem akadt teendője, mert nagyobb zavargásra vagy tettlegességre senki sem vetemedett, noha az ellenfelek közt sok heves jelenet, összeszólalkozás fordult elő. Nagy részt vett a zajongásban a szociálista földműves-munkások második kongresszusából a népgyűlésre átjött mintegy 30—40 földműves is, akik fáradhatatlanul hangoztatták a:

- Jogot a népnek!

— Éljen a szociáldemokrácia! s egyéb jelszavakat.

Végre is belátta a népgyűlés függetlenségi párti vezetősége, hogy ilyen körülmények között le kell tennie arról a reményről, hogy a többség az ő határozati javaslatát fogadja el. Ennélfogva a függetlenségi pártiak részéről dr. Lenkei Gusztáv, nagy lármá és zajongás közepette kijelentette, hogy a népgyűlést megtartani nem lehet s hogy a megjelentek csöndben és rendezettség nélkül oszoljanak szét.

Erre fülsiketítő lármá és kiabálás keletkezett. A szociálisták tiltakoztak a népgyűlés elodázása ellen és követelték, hogy terjesszék elő és fogadják el az ő határozati javaslatukat.

Pfeiffer, Báron és más szociálista vezetők szétszórták az emelvényről az ő határozati javaslatukat, amit a pártjukbeliek nagy éljenzéssel fogadtak. Többen igyekeztek beszélni is, de ez a zajban lehetetlen volt s Báronnak a szavaiból ennyit lehetett csak megérteni.

— Ime, ebből is kitűnik, hogy a népet valóban a szociáldemokrata párt képviseli. most látható, hogy a mely gyűlésen nem a nép szájaize szerint intézkednek, abból a gyűlésből semmi sem lesz.

Báron kijelentette aztán Boda Dezső kapitány előtt, hogy a szociáldemokraták addig el nem távoznak a tornateremből, amíg ő — a kapitány — ki nem jelenti határozottan, hogy a népgyűlést az ő távozásuk után sem tartják meg. Mivel a kapitány ezt kijelentette, a szociálisták a Marseillaise éneklésében lassanként eltávoztak s utánuk rövid idő múlva egészen kiürült a nagyterem.

Elvonultak velük együtt a vidéki függetlenségi deputációk is: Vác, Újvidék, Szentés, Székesfehérvár, Zala-Egerszeg, Érsekújvár, Losonc, Miskolc, Debreczen, Csik-Karczfalva, Szegvár és Veszprém; ezenkívül Homok, Szent-György, Barcs, Czegléd, Tápé, Félegyháza küldött fel tiltakozókat, mindegyütt körülbelül háromszázat.

A rendőrség nagyszámban volt összehívva a közeli utcákban és házakban, de tenni valójuk nem akadt, mert senki a rendet meg nem zavarta.

Egyébként itt következnek az a két határozati javaslat, amely közül, ha a népgyűlést megtartják, okvetlenül a szociálistáké lett volna a győztes.

A függetlenségi javaslat.

A függetlenségi párt határozati javaslatát a következő:

„Mint hogy Ausztriában az alkotmányos kormányzást az osztrák császár felfüggesztette;

s mint hogy az 1867. évi XII. törvényezikk 25. §-a kimondja, hogy Magyarország azon országoknak (tudniillik Ausztriának) csak alkotmányos képviselével léphet bármilyen közös viszonyokra nézve érintkezésbe:

az 1897. évi december hó 26-án Budapesten, a Nemzeti Tornacsarnokban tartott országos tiltakozó nagygyűlés az 1867. évi XII. törvényezikk 68. §-ában biztosított „önálló törvényes intézkedési jog” alapján kimondja, hogy:

1. a kormánytól benyújtott új provizórium-javaslat törvénytelen és alkotmányellenes, miért is annak törvényerőre emelkedése ellen tiltakozik;

2. az idézett törvényszakaszok szerint, 1898. január 1-én az önálló vámterület és az önálló magyar bank megalkotását törvényben kimondani és azok föllállítása iránt haladéktalanul intézkedni;

3. a közös hadügy, külügy és az ezekből folyó közös pénzügy jövő évi költségvetését megállapító delegációt Magyarország és Ausztria alkotmányos képviselők küldvén ki, az önálló hadügy, külügy és pénzügy életbeléptetésére vonatkozó törvényes intézkedéseket, a törvények szerint 1899. január 1-én Ausztria és Magyarország között minden közös viszonyt meg kell szüntetni és ennélfogva törvényes kötelessége a magyar kormánynak 1898. január 1-ig a kormánynak föltétlenül elő kell készítenie és végre kell hajtania,

4. az ellen pedig, ha a kormány az 1867. évi XII. törvényezikk 25. §-ában foglalt jogoknak és föltételeknek 1898. január 1-ig eleget tenni nem akarna, hanem ahelyett törvénytelenül, az országgyűlés beleegyezése nélkül, a királytól letett eskü szentségét tiszteletlenül megszegni törekszik és rendeleti uton intézkednék, vagy pedig a mai állapotot minden törvényesen hozott határozat mellőzésével fönn akarná tartani és ezzel a magyar alkotmányos élet teljes fölfüggesztésével az 1867. XII. törvényezikk 25. §-ában foglalt második alkotmányos biztosítékot is meghamisítaná, a legnagyobb fölháborodással tiltakozik és kimondja a nagygyűlés, hogy ilyen törvénytelen és alkotmány nélküli kormány alatt sem adót nem fizet, sem ujonczot nem állít.

A szociálisták javaslat.

A nemzetközi szociáldemokrata párt határozati javaslatát a következő:

Tekintettel arra, hogy Magyarország gazdasági önállósága szükségszerűen maga után vonja Magyarországnak ipari állammá leendő átalakulását,

tekintettel továbbá arra, hogy csak magas fokra fejlődött iparállamokban képződhet izmos és céltudatos munkásosztály és így Magyarország gazdasági függetlensége a magyarországi munkásság sorait is erősítendő,

tekintettel végül arra, hogy az Ausztriával kötendő vámegegyezés törvényes alakban és kellő időben nem létesül,

kimondja az 1897. évi december hó 26-án a Nemzeti Tornacsarnokban megtartott népgyűlés:

hogy hiva Magyarország gazdasági önállóságának és követeli az önálló vámterület felállítását,

Egyben kimondja a népgyűlés azt, hogy Magyarország gazdasági önállóságának szükségszerű kiegészítését lelkiismeretes és széleskörű munkásvédelem és az általános, egyenlő és titkos választói jog törvénybe íratásában látja.

Mint hogy azonban az önálló vámterület iránt megindított mozgalom olyan kezekben van, amelyek iránt Magyarország népe bizalommal nem viseltethetik: a főváros munkásnépe kijelenti, hogy eme mozgalommal közösséget nem vállal, ama pártot, amely az országgyűlésen Kossuth Ferencz vezérlete mellett működik, az ország színe előtt megvádolja, hogy kétszínű szerepet játszik, paktál a kormánnyal, szoldjában áll a reakciónak, akit legutóbb is bebizonyítottazzal, hogy a mezőgazdasági munkások és munkaadók közötti jogviszony szabályozásáról szóló gyalázatos törvényjavaslat ellen sikra nem szállt, hanem gáncsolta ama népképviselőket, akik ellene támadtak.

Mindezek után a népgyűlés tiltakozik ezen párt szemfényvesztő szereplése ellen és óva inti az ország proletárságát és munkásnépét, hogy ne üljön fel nagyhangú frázisaiknak, a melyeknek egyedüli célja a kormány kegyelméből biztos mandátumhoz jutni.

Ez a két határozati javaslat azonban ma nem mérkőzhetett. Híre jár ellenben, hogy a függetlenségi párt által összehívott népgyűlést december 30-án délután 6 órakor tartják meg a függetlenségi és 48-as polgárok körében (VIII., Baross-utca 59.) Azt remélik, hogy itt más senki sem fogja megzavarni a táncoskórást.

A rendezőség nyilatkozata.

A félbenmaradt népgyűlés rendezősége a következő gyanúsító nyilatkozatban mosakodik:

„Miatán három jóbarát: a szociálisták, a királyi kormány és a rendőrség az önálló vámterület és a nemzeti bank ügyében decz. 26-án délután 3 órára összehívott gyűlésünket gyerekes csínynyel megzavarni akarta, a mennyiben Boda Dezső rendőrkapitány a gyűlés rendezőjének tiltakozása dacára oly egyéneket eresztett a nagygyűlés színhelyére, kiknek oda belépni joguk nem volt és akik előre kioszlogatott határozati javaslattal előre elárulták botránycsináló tervüket; miután továbbá a kormányköröknek a zavargókkal való szövetkezése kétségtelen abból, mert a kormány legbizalmasabb könyomatu lapja adott hírt a szociálisták terveiről; a „Nemzet” és a „Pesti Hirlap” a békés polgárság elrettentésére és a szociálistákat szolgálva, még azt is híresztelték, hogy a gyűlésen verekedni fognak; továbbá a „Pesti Hirlap” egy apokrif felhívást is közölt, mely arra bujtogatott, hogy a hivatalnok erőszakkal is törjenek be a gyűlésre; —

ily körülmények között, tekintettel arra, hogy a nemzet legfontosabb érdekeinek ügye csak oly gyűlésen tárgyalható, melyben az alkotmányban lefektetett szabadgyülekezési jog érintetlen tisztelet tárgya s abba durva módon és hivatalosan senki bele nem avatkozik, mindezeknél fogva az elnökség a gyűlést feloszlatta, máról elhalasztotta és midőn tiltakozik a három szövetséges durva jogtörés ellen, egyttal közli, hogy a nagygyűlést folyó évi december hó 30-án délután 6 órakor a budapesti függetlenségi és 48-as polgárok körében (VIII., Baross-utca 59.) tartja meg és ekkor fog alkalmat adni közvélemény zavartalan megnyilatkozására.

Elnökség.”

Tüntetők a Kossuth-pártkör előtt.

A szociáldemokraták, kik miatt ma délután föloszlott az önálló vámtérület érdekében tervezett népgyűlés, ma este beverték a gyűlésrendező Kossuth-pártkör ablakait. A tüntetők alig husz-harmincz ember este 8 óráját mentek a függetlenségi és 48-as párt muzeumkörút 27-ik szám alatt lévő pártköre elé. Adott jelre elkezdtek abczugolni Kossuthot, meg a körét és éljenezték a szociáldemokráciát. Azután beverték a pártkör egyik ablakát, meg tévedésből egy másikat is, amely már magánlakásé volt. A bedobott kő csak egy lajszállyra repült el az öreg Lakatos Miklós feje mellett. Mire a rendőrség a pártkör elé érkezett, a tüntetők már szétrebbentek. Megtudták azonban a rendőrök, hogy a tüntetők most már Kossuth lakása felé tartanak, azért gyorsan odavonultak, amde a tüntetők is neszét vették a rendőrség készülődésének s így itt elmaradt a macskazene és az ablakbetörés.

A rendőrség feljelentése.

A mai tiltakozó nagygyűlésre hívó plakátok, amelyeket a székes-fővárosban kiragasztottak, az alkotmány egyes intézményei ellen lázítást tartalmaznak. A rendőrség ennél fogva a falragaszok kibocsátói ellen az ügyészségnél feljelentést tett.

TÁVIRATOK.**Prágai csendélet.**

Prága, december 26. A város utcáin szombaton és vasárnap nagyobb számu örszemek czirkáltak, mert attól tartottak, hogy a két ünnepnapot a munkások excesszusokra fogják felhasználni. A város utcái azonban éjjel jóformán teljesen kihaltak s nappal is alig élénkültek meg.

Prága, december 26. A német képviselők még nem állapodtak meg arra nézve, hogy mely városban s mely napon döntsenek végleg a fölött, részt vegyenek-e a cseh tartománygyűlés ülésén vagy sem?

II. Vilmos, a katolicizmus védője.

Róma, december 25. A római német nagykövet ma meglátogatta a Vatikánban XIII. Leó pápát Vilmos német császár levelét adta át a pápának, melyben a császár biztosítja a pápát, hogy Németországnak ez időszerinti kínai operációi a katolikusok és a katolikus misszionáriusok érdekében történnek.

Esterházy-Dreyfus ?

Páris, december 26. Bár semmi újabb eset nem merült fel a Dreyfus-Esterházy-ügy kapcsán, mégis eseményszámba megy, hogy mindinkább az domborodik ki, hogy valami nagy szélhámosság volt és van az egész áruvási ügyben. Ma már nagyon összetetik azokat a dolgokat, amikből kitűnik az okmányoknak a Norton-féle hamisítások természetével való hasonlatossága; akkoriban az angol követségtől loptak el okmányokat, épúgy, mint most a német nagykövetségtől a most szereplőket. Csodálatos, hogy ugyanazon kotériák vannak belekeverve most is, ugyanazok csinálják az izgalmat, mint akkor. Ma a higgadtabbak nem is fogják fel másképp az egész ügyet, mint hogy a Dreyfus-pört csak azért nem revideálják még mindig, mert ama blamázt akarják a hadügyminiszteriumról elhárítani, amely a Dreyfus-ügy nyilvános tárgyalásánál elháríthatatlan. A Courier de Paris, amely a hadügyminiszteriumnak a felhivatalosa, feltűnik, hogy a közvéleményt a Dreyfus-pör revíziójára látszik előkészíteni és arra, hogy Esterházyt el fogják ítélni.

A kínai események.

Washington, december 25. A tegnapi kabinet-tanácsban elhatározták, hogy a dolgok menetét Kínában az amerikaiaknak szerződése által biztosított érdekeinek megvédése céljából szorgosan figyelemmel fogják kísélni. A kabinettanácsban oly nézetek jutottak előnyre, melyek szerint Angolország az ame-

rikai Egyesült-Államok és Japán között szövetség létrejövételének a lehetősége ki van zárva.

London, december 25. A „Daily Mail”-nek jelentik Tokióból huszonharmadiki kelettel, hogy Nagy-Británia és Japán között a kínai kérdésre vonatkozólag minden pontra nézve kielégítő megegyezés jött létre. Rövid időn belül valószínűleg közös flotta-demonstráció lesz.

Yokohama, december 25. A mikadó a parlament megnyitásánál tartott trónbeszédében kijelentette, hogy Japán viszonya az összehatalmakhoz igen barátságos. A jelenlegi politikai helyzetről a mikadó nem tett említést.

Izgalmak a Balkánon.

Konstantinápoly, decz. 26. A külföldi lapoknak azt a hírel, hogy 5000 bolgárt megszároltak le Kotsaniban, a portánál teljesen koholmánynak nyilvánítják. Ép így ujjolag ismétlik több lap hírével szemben, hogy Albániában és a kosszovoi és monasztiri vilajetben semmi rendzavarás nem történt. Ugyanez áll az afrikai Tripolisz vilajetről.

Konstantinápoly, decz. 26. Az örmény patriarka felirata, melyet a szultánhoz intézett, a tartományokban uralkodó nyomor ellen kielégítő segítséget kér, tiltakozik a szigorú rendőri szabályok ellen, továbbá az ellen, hogy az örményeket válogatás nélkül üldözik. Azután követeli, hogy az eddig kiadott iradékat a tulajdonnak, a vallásnak, az iskolának és a nemzet nyugalmanak megóvására hajtsák végre.

Athén, december 26. Midőn az „Aktion” görög ágyunaszád elhagyta az ambrakiai öblöt, a prevezai erőd egy ágyulóvést tett ellene. Az „Aktion” és az utána jövő ágyunaszádok kénytelenek voltak visszafordulni. A görög kormány utasította Maurokordato konstantinápolyi követet, hogy barátságos felvilágosításokat kérjen.

Athén, december 26. Vasszosz ezredesi tábornokká léptették elő és kinevezték a Thesszáliát újra megszálló hadosztály parancsnokává.

Zavarok Krétában.

Kánaa, decz. 26. Az a hír, hogy Armenánál a mohamedánok keresztény parasztokat meggyilkoltak, a felkelők között nagy felháborodást keltett. A tengernagyok intézkedtek, hogy visszaverjék a katonai kordon ellen esetleg intézendő támadásokat. Az előőrsöket megerősítették.

HIRES.

— A király Bécsben. Ő felsége a király, aki a karácsonyi ünnepeket Walleseban, leányánál, Mária Valéria főhercegnőnél és vénéjénél, Ferenc Szalvátor főhercegnél töltötte, ma onnan Bécsbe visszaérkezett.

— Irók az uralkodóházban. Megirtuk, hogy Teréza bajor hercegnőt a müncheni egyetem tiszteletbeli bölcsészdoktorrá avatta. Így jutalmazta meg azokat az érdemeit, a melyeket a hercegnő magának utleírásával és növénnyani dolgozataival szerzett. Férfitudora már eddig is volt a Wittelsbach-családnak: Károly Tivadar herceg, királyasszonyunk testvére. Teréza hercegnő egyetlen leánya Lipót regenshercegnek és sógornője Gizella hercegasszonynak. Anyja, Augusztá toszkánai hercegnő révén közel rokonságban van uralkodóházunkkal. Az irodalom otthonos e családban. Lajos Szalvátor főherceg több kötetre menő utleírást tett közzé, János (Orth) főherceg szintén működött irodalmi téren, Antoinette főhercegnő, a hradsini női szerzet elhunyt fejedelemasszonya, költeményeket írt. Teréza hercegnő, aki szintén fejedelemasszonya egy kolostornak — a müncheni szent Anninak — több irodalmi és tudományos jellegű művel lépett a könyvpiacra. De a promózióra közvetlenül az adott alkalmat, hogy „Utazásom a braziliai trópusokban” czimen 500 lapra terjedő munkát bocsátott közre Berlinben a saját neve alatt. Csak zárjelben van megnevezve a hercegnő eddigi pszeudonimja, Bayer Teréz. A

hercegnő akkor járt Braziliában, midőn még Don Pedro, a számkivetésben elhunyt császár ült a trónon és miként ez az uralkodó, úgy ő is rajongott a tudományért, az egyszerűségért és munkásságért.

— Károly Tivadar herceg Algirban. Károly Tivadar bajor herceg most gróf Banz inkognitója alatt családjával Biskraban (Algirban) tartózkodik. Ott tölti a téli hónapokat és közben folytatja szemorvosi praksisát. Egész Algirból és Tunisból hozzá özönlének a szembe-tegek, a francia és arabs újságok pedig dicsőítik mint orvost és mint emberbarátot. A hercegasszony betegeskedik és jó sikerrel használja az ottani ásványtartalmu gyógyfürdőket, a hercegisasszonyok pedig amateur-fényképésszel szórakoznak.

— Ajándékok a pápának. XIII. Leó pápának gyémánt-miséje alkalmából több uralkodótól értékes ajándékok érkeztek a Vatikánba. A szultán gyűrűt küldött nagybecsű kővel, a spanyol régens-királynő arany-kelyhet drágakövekkel megrakva és a francia köztársaság elnöke hat értékes sévres-i vázát. A többi szuverének valószínűleg ezután fognak küldeni.

— Faure elnök és titkára. Párisban egy ismert pasztell-festő ez idő szerint Faure Felix arc-képén dolgozik. Többen figyelmeztették, hogy a portrait nem igen hasonlít a francia köztársaság elnökéhez. „A fej még csak jelezve van” — mondta erre a művész — „és a képhez Faure még egyáltalán nem is ült”. Majd teljesen felvilágosította a kíváncsiakat, hogy Faure elnöknek van egy titkára, aki mesésen hasonlít gazdájára. A hasonlatosság vonatkozik a termetre, tartásra, a fej formájára, — úgy, hogy az elnök helyett, rendszerint a titkár ül a festőknek modellt. Ha az arcot kivéve, minden megvan, akkor látogat el csak maga Faure a műterembe. Kezdetől végig csak egy festőnek ült ideig: Bonnat-nak.

— Talán azért oly győnge a Bonnat képe, jegezet meg erre a pasztellfestő.

— Az új pécsi püspök prekonizációja. A püspökök prekonizációja tudvalevőleg a római konzisztóriumban történik. Mint Rómából táviratozzák, a pápa Hetey Sámuel, az új pécsi püspökök kivételesen konzisztóriumon kívül külön pápai brévével prekonizálta, minthogy a legközelebbi konzisztórium csak januárban lesz s a pápa nem akarta a pécsi egyházmegyét tovább püspök nélkül hagyni. A brévé a napokban adták postára.

— Karácsony. Pompás téli idő kedvezett a nagy ünnepeknek. Épen a szent este alatt lehullott a hó s lett szép fehér karácsony. Az első ünnepen a templomok tele voltak ajtatos hívőkkel. A budavári Mátyás-templomban ünnep első napján Vaszary Kolos bíboros hercegprímás pontifikálta a nagymisé, a belvárosi plébániatemplomban pedig ma először pontifikált Kirner Károly plébános apáti minőségében. — Délután vig élet volt az összes korcsolyapályákon és este a vendéglőkben és a kisebb korcsmákban. Éjfél után három órakor még nyüzsgött az utcákon a nép s mód felett derült volt a hangulat. Erről a rendőrség tudna sokat beszélni, mert igen sok polgártársat kellett nemcsak előállítani, hanem lábraállítani is, ami hasonlíthatatlanul nagyobb munka volt az előbbinél.

— Egy új halhatatlan. Csak pár napja, hogy a párisi Institutben beiktatták André Theuriet-t. Dumas utódját, és most Say Leon, az előkelő politikus és nemzetgazda helye kerülő betöltésre, Vandal Albert grófot inaugurálták ünnepélyes módon. Grófi korona viselőjéről lévén szó, a diszes ülésteremben ott volt az egész Faubourg St. Germain, de annyival is inkább, mert az új tagot egy másik arisztokrata, gróf D'Hausonville mutatta be. Ez utóbbi még nem gyógyult ki teljesen egy halesetből, amely vadászat közben érte, és ezért beszédét ülve kellett felolvasnia, amire idáig nem volt precedens. Gróf Vandal lelkesülten beszélt elődjéről, aki nemcsak elsőrendű szaktudós volt, de oly pompás csevegő is, hogy egy ízben, amikor a kettős könyvtel történetéről értekezett, a szó szoros értelmében „feszült figyelemmel” hallgatták. Gróf D'Hausonville az új halhatatlan érdemeit méltatta. Utleírásokkal kezdte irodalmi pályáját,

bejárván Svédországot és Norvégiát. Gróf D'Haussonville itt a másik grófnak érdemül tudta be, hogy egy izben svéd kocsisától a Marseillaisét hallva, arisztokrata létére is — megilletődött! Vandal többi művei az első császárság és Oroszország közt fennállott viszonyonnyal foglalkoznak, az 1807-ik évi szövetségtől egészen az 1812-iki végzetes hadjáratig. O előre megjófolta az orosz-francia barátságot, azt, hogy a párisi boulevardok fölött a levegő tele lesz egy bűvös szóval, azzal, hogy: alliance!

— **Megégett gyermek.** A kis *Schwarz* Lotti szegény gyermek volt; gyalog járt az ungvári óvodába. A hó esett, a szél is sikoltott; csupa loespocs volt az utca. A kis *Schwarz* Lottinak átázott parányi czipője; a vékony szoknyácskaja is nyirkos lett. Odaacsücsült tehát a kályha mellé, hogy megszáritsa átázott ruháit. De egy gonosz szikra kipattant a kemenczéből, tüzet fogott a ruha, egy perc alatt végig futott a láng és a kis *Schwarz* Lotti megégett.

— **Belefagyott a bundába.** *Nagybecskerek*en, mint tudósítónk írja, nagy csorba esett azon a közmondáson, hogy: „Mégis bunda a bunda”. *Popov* Mita éjjeli őr ugyanis péntek éjjel a nagy hidegben jéféle bundát vett magára s mégis reggelre megfagyva találták a bundában.

— **Késelő olaszok.** Szombatról vasárnapra virradó éjjel egy Telepi-utcai házba több részeg olasz munkás becsüngengett. Erre előjött *Rozman* István házmester, kit az olaszok nyomban megrohantak. A házmester torkaszakadtából segítségért kiabált, mire Figuli János pinczér hozzá sietett, de vesztére, mert a házmester ugyan bemenekült a házba, őt azonban a dühös taliánok, akiknek úgy látszik, Rozmannel valami elszámolni valójuk volt, úgy szurták hasba, hogy haldokolva szállították be a Szent István-kórházba. Az olaszokat a rendőrség még nem tudta közrekeríteni.

— **Égő fűkamara.** Szombaton délután az Aggteleki-utca 15. számú házában egy fűkamrában a felhalmozott nagy mennyiségű tüzelőfa ismeretlen okból kigyulladt. A központi tűzörség eloltotta a tüzet, amely 200 ft kárt okozott.

— **A krakói péksztrájk.** A napokban jelentettük, hogy a krakói pékek sztrájkolnak. Mint onnan táviratozzák, a sztrájk még mindig tart, s a hadtestparancsnokság által kirendelt katonapékek nem képesek a szükségletet fedezni. A sztrájkolók ma, karácsony másodnapján, gyűlést akartak tartani, ezt azonban a rendőrség nem engedte meg.

— **Egy elítélt katonatiszt öngyilkossága.** *Baurés* francia századost, kit többrendbeli sikasztásért és csalásért a *Saint-Jean* erdőbe zártak és aki onnét megszökött, ma Marseilleben nyílt utcán elfogta egy titkos rendőr. Mikor a rendőrfőnök elé akarták vezetni, hirtelen mérget vett be, amittől rögtön meghalt. *Baurés* lelkét sok család és sikasztás terhelte és régebben Párisban is ült két évet. Mikor a *Saint-Jean* erdő fogságából megszökött, Marseillebe ment, ahol szintén csalásból élt.

— **Véres végrehajtás.** *Csernoholova* ungvári megyei községben *Krecula* Mihály végrehajtó adóhátralék miatt lefoglalta *Valsinszky* Mihály bűtorait. Zálogolás közben *Valsinszky* olyan dühbe jött, hogy egy facsusztató hproggal fejbeütötte *Kreculát*, aki menten összerogyott. A községbeliek közül többben látták az esetet, de minthogy *Krecula* foglalkozásánál fogva nem örvendett közkedveltségnek, nem avatkoztak bele a dologba. A csendőrség később elfogta *Valsinszkyt*.

— **A pusztuló Szibéria.** Most, hogy olyan nagyban építik a nagy szibériai vasutat és a telepítéseket is olyan nagy erővel folytatja az orosz kormány, szinte meglepő, hogy egyre rosszabb hírek jönnek az örök tél hónapjából. Arról szólnak ezek a hírek, hogy Szibéria ősidőktől fogva ott lakó népei, a vogulok, osztyákok, mordvinok és szlávok pusztulóban vannak. A születések száma egyre apad s amely gyermekek megszületnek, többnyire kicsiny körükben halnak meg. Ennek az oka — a nagy vasút és a telepítések. A vasutépítéshez odaszállított vállalkozók és munkafelügyelők ugyanis nagyon elcsigázzák, valóságilag megnyomorítják a munkásokat, a bevándorlottak pedig keresményükből fosztják ki őket.

Igy aztán még az állatnál is sokkal rosszabb életük van a bensülötteknek, ami eléggé megmagyarázza a születések apadását és a gyermekek korai halálát, ami különösen a nagy nyomor következménye. Másik nagy baj, hogy a bevándorlók magukkal vitték a palinkát is, amit az őslakók kevésbé ösmertek addig az ideig, amíg Szibéria szűz terület volt. A szibériai lapok a megengedhető legnagyobb eréllyel követelik, hogy a pusztuló nép ügyével többet foglalkozzék a szibériai departement vezetősége, amelynek élén Bazily, a volt budapesti orosz főkonzul áll. Sőt ezt nem is tartják elegendőnek, hanem azt kívánják, hogy egy külön hivatalt állítsanak föl Szibéria központjában, amely tanulmányozza és aztán javítsa helyzetüket.

— **Uj palotahölgyek.** A királyné december 16-án tizenkét főrangú hölgyet kinevezett palotahölgyeivé. A kitüntetett hölgyek közül hat magyar és hat osztrák nemes asszony. Az új magyar palotahölgyek ezek:

Piret de Bihain Leona báróné, született orczy *Orczy* báróné,

szmrecsányi *Szmrecsányi* Mária, született *Bathlyány* grófné, *József* Ágost főherceg főudvarmesterének a neje, *Augusta* főhercegnő udvarhölgye,

Révai Révay Róza báróné, született *Berchtold* grófné, báró *Révay* Gyula volt országgyűlési képviselő neje,

Berchtold Ferdinande grófné, született nagykárolyi *Károlyi* grófné,

galanthal *Eszterházy* Anna Berta grófné, szül. *Lobkovitz* hercegnő, gróf *Eszterházy* Ferencz neje, akinek tatai birtokán tavaly a király a nagygyakorlatok alatt hosszabb ideig tartózkodott.

Zelénszky Klára grófné született nagykárolyi *Károlyi* grófné, gróf *Zelénszky* Róbert volt országgyűlési képviselő felesége,

Az osztrák nemes hölgyek közül a következők lettek palotahölgyekké:

Lobkowitz Kunigunda hercegné, született *Sternberg* grófné,

Thurn és *Taxis* Mária hercegné született *Thun* és *Hohenstein* grófné,

Pergen Vera grófné, született *Voss* grófné, *Herberstein-Proskau* Mária Anna grófné, született *Galen* grófné,

Nostitz-Rieneck Amália grófné, született *Podstatzky-Liechtenstein* grófné,

Lamberg Dorottya grófné, szül. *Hohenlohe-Schillingsfürst* hercegnő.

— **A kórházak karácsonya.** A *Szamaritánus Egyesület* minden évben karácsonykor mindenféle holmit és pénzt szokott kiosztani a kórházak szegény betegei között. Az idén is megtörtént ez a szétosztás, amelyben az egyesület részéről gróf *Szapáry* Gézáné, *Herrich* Károlyné, *Böke* Gyuláné, *Kraemer* Gézáné, *Elischer* Gyuláné, *Schwimmer* Ernőné, *Devecsné* és *Vidatsné* urhölgyek vettek részt.

— **Vonat-összeütközés.** *Lyonból* táviratozzák: A marseille-párisi vonat Seage-de-roussillon állomás közelében a sűrű ködben dél előtt két gyorsvonat összeütközött. A balesetet az okozta, hogy az egyik vonat mozdonyának eltört a fékezője. Három utas: *Mathelieu* gépész-mérnök, *Lota* kapitány és *Blonek*, a *Foudre* czirkálóhajó parancsnoka meghalt. Hat utas súlyosan megsebesült.

— **Egy petroleum gyár égése.** Óriási tűz pusztított szombaton, karácsony első napján a külső soroksári-uton. *Bergl* Adolf és társa nagy olaj, petroleum és zsiradék gyára égett. Délelőtt tíz óra tájban gyulladt ki a benzin raktár közelében s mivel ugyszólván senki sem volt az egész gyártelepen, hamar lángba borult az egész helyiség. A járókélők ekkor vették észre a veszedelmet s jelentették a központi tűzoltóságnak, amely csakhamar teljes felszereléssel a tűzveszedelem helyén volt. Nemsokára odaértek a többi kerületek tűzörségei és a külső soroksári-uton levő gyárak tűzoltói is. Hiába volt azonban minden erőlködés, mert egymásután robbant fel két kanzár az ezek közelében levő benzin és petroleum raktárhelyiség. Oltani mit sem lehetett s a tűzoltók összes fáradozása arra irányult, hogy a gyártelepnek legalább

azt a kis részét mentésük meg, amely még lángot nem fogott. Késő estig égett s tízre járt az idő, mire a tüzet kioltották. A szerencsétlenséghez kivonultak a mentők is, de baleset az egész oltás alatt nem történt. A tűz híre gyorsan elterjedt a fővárosban s rendkívül sokan mentek ki a veszedelem helyére. Egész nap csak úgy zsongott a nép a környéken. A gyár biztosítva volt.

— **Óriási tűz Chicagóban.** Chicagóból táviratozzák mai kelettel, hogy a *Colosseum* nevű óriási épület, amelyben nagy iparkiallítás volt, földig leégett. Kilencz ember meghalt, negyvenen többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. A kárt mintegy hétszáz ezer dollárra becsülik.

— **Halálozások.** *Töser* Sándor kabai községi jegyző és Hajdúvármegye bizottsági tagja, 23-án Kabán meghalt. — *Dr. Molnár* Károly Csikvármegyei közpörházának nyugalmazott és Csikszereda városának volt főorvosa, a napokban meghalt. Az elhunytat széleskörű rokonságon kívül édes atyja: *dr. Molnár* József Csikvármegyei fizikusa, továbbá testvérei: ifj. *Molnár* József volt országgyűlési képviselő, *Molnár* Lajos pénzügyigazgató és fiatal neje s kis leánya gyászolják. Temetése e hónap 24-én volt.

— **Megszökött rabok.** A VII. kerületi kapitányság börtönéből karácsony első napján délben, amikor az őrt álló rendőrt felváltották hat rab, ugymint: *Reinitz* Jenő kövező-legény, *Fink* Ferencz és *Grosz* Pál, *Varga* Kálmán és *Hoffmann* Ede csavargók és *Loser* György munkás megszöktek. A kulcsári teendővel megbízott rendőr és az ellenőr ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot.

— **Rheuma, osz, köszvény, vese- és epeköbajok** a tudományos alapon álló *Dióssy-féle* Rísso-csitromnedv-kurával biztosan gyógyíthatók. Ismertetést ingyen küld *Dióssy* Lajos gyógyszerész, Budapest, *Damjanich*-utca.

Mezei munkások kongresszusa.

Az a bizonyos vig-utczai vendéglő, amely arról nevezetes országszerte, hogy vasárnaponként itt vizsgálják meg a hét eseményeit a nemzetközi szociáldemokrácia hóroszkópján, karácsony első napján parlamenttől alakult. A kiválasztott elvtársak gyűléseznek, határoznak — napirend szerint — a mezőgazdasági munkások helyzetének javításáról, szaklapról, munkaidőről, aratási szerződésről s a nemzetközi szociáldemokrata párthoz való tartozandóságokról. A 114 községből jött 194 képviselő között több szántó-vető ember akad s két asszony is van.

Az éttermet vörös drapériával és papírral vonták be erre az alkalomra s a falakat a nemzetközi szociáldemokrata-munkáspárt szállóigéi díszítették.

Első nap.

Hat elnököt, hat jegyzőt választottak. Ezzel kezdődött karácsony első napján az országos kongresszus. Mindennapra kettő-kettő, mert a gyűlés még holnap is tart. Az első napra választottak ezután az elnöki emelvényre mentek s *Urbán* Pál üdvözölte az egybegyűlteket.

Szász Pál a földművesmunkások szaklapjáról beszélt és indítványozta, hogy az újságot ezentúl ne kethetenként, hanem minden vasárnap jelentessék meg.

Szilágyi Albert hódmezővásárhelyi delegátus szöveget ezután hosszasan a párt terjeszkedéséről:

— Oltás be, a gyermekek szívébe is a nemzetközi szociáldemokratizmus elveit — mondotta végzetül — mint ahogy Hódmezővásárhelyen, ami őt esztendőre elítélt megváltónk: *Szántó* Kovács János születése helyén cselekszik.

— Nem engedhetem meg, hogy jogerős bírói ítélettel büntetett embert dicsőítsen — vágott közbe *Krecsányi* kerületi kapitány, aki a gyűlésen a rendőrséget képviselte, mire a szónok elhallgatott.

Szabó József a pécsiek nevében azt jelentette, hogy a munkabér tavaly óta *Baranya* vármegye területén néhol 50 százalékkal is emelkedett.

Vácz Pál panaszkodott a kiakórósi munkások bére miatt. Alig keres némelyik évente 130 forintot, ebből családotól nem élhet meg.

Kovács György szabad vadászatot, szabad dohánytermelést, szabad hálászatot, szabad palinkafőzést követelt a törvényhozástól.

— Ez már beszéd — szólott közbe az elvtársak egyike, s Kovács György még tovább is szólott:

— Indítványozom, hogy a munkabér december, január, február havában 1 forintban, márczius, április, májusban napi 1 forint 50 krajczárban, június, július, augusztusban napi 3 forint 50 krajczárban, a marokkevevőnek 2 forintban, szeptember, október novemberben pedig ismét 1 forint 50 krajczárban állapítsák meg.

Pap József (Czegléd), Varga János (Ócsa), Királyi Pál (Makó) Vonnás Illés (Nagykátá), Sztraka Ferencz (Mélykút) foglalkoztak még a mezei munkások dolgaival.

Egy jól öltözött asszony lépett a terembe, amikor a délelőtti fölirottak utolsója is elmondotta, amit akart.

Pfeiffer Sándor a párt vezérszónoka eléje sietett, azután pedig nagy üdvözlő beszédbe fogott. Mert ez az asszony „az öt esztendőre ítélt megváltó” Szántó Kovács János felesége volt.

Krecsányi kapitány fölöslegesen tartotta az ovációt s ezzel a délelőtti ülés be is végződött.

Délután folytatták a tanácskozást.

De mielőtt ehhez fogtak, Szalay István, a második elnök bejelentette, hogy Bernből, Zürichből, Párisból, Genéből, Brüsszelből, Debreczenből, Bánfalváról üdvözlő táviratok jöttek.

Gazsi István elmondotta, hogy Tápió-Szeccsön a szolgabíró ajánlotta báró Schoszbergernek, hogy javítsa meg a munkások bérét, mert nem élhetnek meg csekély keresményökből. Báró Schoszberger pedig azt felelte, hogy mi köze neki a munkásokhoz, ha éhen vesznek se törődik velök. Csizmadia Sándor, Urbán Pál és Szilágyi Albert ajánlatára elfogadták végül, hogy:

„szaklapjok terjesztésére minden községben szervezetet alakítanak, a lapot, amely eddig kéthetenként jelent meg, heti közlönynyé változtatják, minden párttag, a hetilap-szervezet pénzkezelőjének adja át a lap árát, aki a pénz felét megtartja a szervezés munkáira, felét pedig felküldi a központba Budapestre.

A tanácskozás berekesztéseül Pfeiffer Sándor felsorolta még azokat a vidéki szakegyesületeket, amelyeknek alapszabályait a belügyminiszter nem hagyta jóvá.

Második nap.

Urbán Pál a mezőgazdasági munkások védelméről szóló törvényjavaslatot kritizálta s keményen ócsárolta a képviselőházat azért, mert megszevasza. A rendőrtisztviselő erre eltiltotta a szótól.

Lakatos Lajos a királyhoz akart fordulni, hogy bocsássa el a kormányt, meg az összes hivatalnokokat.

Csinos paraszt asszony lépett föl ezután a szónoki emelvényre.

— Halljuk! Halljuk! fordult feléje az érdeklődés.

A solti munkások egyesületének az üzenetét hozta, amely testestől-lelkestől csatlakozik a nemzetközi szociáldemokrata munkások pártjához.

— Tárt karokkal fogadtatnak — kiáltott valaki az ifjúság soraiból, és hosszasan éltették a solti asszonyokat.

Csontos János pusztaszerbi képviselő úgy látszik aludt eddig s csak az éljenzés verte föl al-mából. Felugrott a szónoki székbe.

— Arra oktasson ki a kongresszus, kire fordítsuk a fegyvereinket?

Tovább nem kérdezősködhetett, mert a rendőrkapitány leintette.

Vlatsik Markó a tót elvtársak és ifjabb Tószögi Mihály az albirtarsaiak küldötte a katonaságra fordított pénzt panaszolták fel.

Haszka Mihály azt indítványozta, hogy kezeltessék az összes földmunkát az állammal, mert ez nem szípolozná ki munkáit úgy, mint a mágnember.

Elkövetkezett erre a déli szünnet. Délután csak Farkas Gábor (Halas), Váci Pál (Kis-kőrös), Szalay István (Oroszáza) és Kenyerés Pál (Csánád) beszéltek. Elfogadták végül a beadott határozati javaslatot, amely szerint követeli a kongresszus hogy:

a mezőgazdasági munkaidő napi 12 órában állapítsák meg; az általában való munkát szüntessék be, s mindenütt napszámos munkával dolgoztassanak; ha a munkásnak naponta 12 óránál többet kell dolgoznia, a többlet óraszámra díjazták; minden munkát készpénzzel fizessenek; a munkaközvetítés ne vállalkozók, hanem a munkások központi titkársága útján történjen; az asszony munkás ugyanazért a munkáért ne kapjon kevesebb bért, mint a férfi s tizen-négy évesnél fiatalabb gyermekekkel ne dolgoztassanak.

Ezenkívül még elfogadtak egy szerződési mintát, amely a határozati javaslat értelmében van szerkesztve s a többi pont tárgyalását holnapra halasztották.

A fekete nyul.

Nagy, fényes karácsonyesték voltak azok valamikor otthon, a faluvégi ódon kőházban.

Minden ragyogott, tüdőklött a tágas ebédlőben, de legjobban a mi ártatlan, vidám gyermekszemeink, amelyek még akkor nem ismertek könyvet, bánatot.

Mielőtt a szent fácskát meggyújtották volna, édes apám mindig így kiáltott be a gyerekszobába:

— Imádkozzatok fiuk — mert mindjárt jön a Jézuska... aztán pedig elmondom a fekete nyul történetét.

Minden karácsonykor elmondta, mintha naiv, hívő lelkeinkbe jóelőre el akarta volna hinteni a vallás malaszóját, ami nélkül összeroskadna gyarló halandó voltunk az élet temérdek szenvedése közt.

Nagy oligárka, szenvedélyes, vad természetű ember volt néhai jó Vay László, elmúlt ködös századokban ura Vajának, ott a messze Nyírségen.

Dölyffelel töltötte el az a tudat, hogy ezt a darab földet, amelyen álomhozón hólingat a fehérhéju nyír, ahol mértföldekre terjedő zombék mintegy biztos szigetre rejti török, tatár elől, semmiféle királyi adomány nem juttatta kezére.

Első őse szerezte, aki a Tanán folyó mellől jöve, a daliás Hunor és Mogorral, és akit a csodaszarvas vezetett be tündérlányok nyomán Bereg földére — új hazát alapítani.

Zsarnoka volt jobbágyainak, cselédei retgették és ha szemöldökét összeránczolva, fekete lován végigléptetett a falun, keresztet vetett magára a por.

Vay Lászlót soha senki sem látta mosolyogni. Szép arcát valóságos félelme tette örökös komorsága és a környék lakói, télen, a padka köré gyűlve, akárhányszor suttozták, hogy a sáttannal cimborál.

Nem mosolygott — nem járt az Isten házába, és ha cselédei ünnepi alkalomkor a vár kápolnájába gyülekeztek, hosszasan, foghegyről mormolta:

— Templom meg pap csak a buta parasztnak való,

Udvari lelkésze, a jó páter Dömökös sokszor intette, ne lenne oly gögös, oly konok — mert ugyan — nincs mit bizni földi szerencséiben, és az Isten keze mindenkit elér.

Vay László rendszeresen kinevette a jó páttert, és csak még dölyfösebb volt nagy világi javai és hatalmában.

Főmulatságát a vadászat tette — legjobban illett ez rideg, zárkózott természetéhez, és néha napokig elbolyongott a Nyír vadvízes tanyáin, lesve a vadludat, a fölrepülő büszke kócsagot.

Egy ízben, épen karácsony első napjára virradtak, mikor belépett a nagy úrhoz Petneházy István, ifju nemes apród, jelentve, hogy óriás fekete nyulat láttak a kerülok.

Vay László szemé megvillant, az a furcsa, vad, keresztibe villámló szem, aztán harsány hangon kiáltott ki a tornácra:

— Gyárfás — Illés, ti kutyák... merre vagytok, azonnal el a lovamat.

Lágy, hóféhér pihék szállongtak a levegőben... enyhe idő volt kint, és a nagy, puha csöndben ünnepiesen, áhitatot gerjesztve szólalt meg a vár kápolnájának harangja.

Petneházy István keresztet vetett magára... majd félénk, remegő hangon jegyzé meg:

— Nagyuram, a csatlósok mind a templomban imádkoznak, karácsony első napja van ma.

Vay László éktelen dühre fakadt.

— Ostobaság... Hívd őket azonnal. Nekem a fekete nyul kell... Akarom és az én akaratom előbb jár az Isten akaratánál.

Az apród halotthalványan sietett a templomba. Épen Dr felmutatása volt, és az egész várbeli népség térdre hullva, áhitatos mély csöndben, földre hajtott fejfel fogadta a szent test és vér megvalósolását.

Petneházy kihívta a sorból a két csatlóst, akik rettegve a dölyfös oligárka bősé dühét, hanyatt-homlok rohantak az istállók felé.

Alig telt el néhány pillanat. Vay László lova, az óriás fekete mén, ott állt fölkanatározva a vár udvarán.

Döngő léptekkel jött a nagyur, homloka még sötétebb volt, mint rendszeren és az orrtőig kidagadt két vastag ör veszedelmes heveséggel lüktetett.

— Uram, ne kísérsd az Istent! — Szólt meg egyszerre egy hang mögötte.

A vad férfi dühösen tekintett hátra, ki meri őt zavarni mulatságában.

Domokos volt, az udvari pap, aki miséjét végezve, karingben, kezében a szent kereszt jelével állt elébe.

— Ne kísérsd ezen a napon, ne indulj vadászni. Add meg az Istennek is, ami az Istené.

— Papolj jobbágyaimnak, ha oly ostobák buta meséidet elhinni!

Dörgött Vay László a papra — aztán nyeregbe pattant, mint zivatar nyargalt ki vára udvarából. Gyárfás meg Illés, a két csatlós, a lihegő, nyelvüket öltögető kutyákkal nyomában.

A vártól néhány ölnyire, a vadvízes lapályon egységre felugrott az óriási fekete nyul.

Ordas, vén állat volt, győzős, izmos inakkal, a nagyur alig ért nyomába.

Vágtatott — véresre sarkantyuzva nemes ménje bordáit, amelynek orrlyukaiból már a párával vegyest szakadt a tajték.

Hajrá, hajrá — kiabálta a vadászszenvedélytől elfulladt hangon Vay László, kutyái pedig csaholva, irtózatlan vonítással száguldottak a fekete nyul után. Már-már elérték, mikor, mintha csak a föld nyílt volna meg, lovas és ló egyszerre tűntek el a csatlósok szemei elől.

Gyárfás remegve kapta össze kantárszárát és megállt, halálra vált pajtasával együtt.

— A sáttán volt az a fekete nyul, és imé elvitte a nagyurat istentelenségei miatt! Szólt végre, mikor magához tért a nagy rémülettől.

Lassan, mintha halotti torba mentek volna, téptettek vissza a várba és elmondták a rémes eseményt.

Őt falu népessége egy álló hétig kereste Vaja urát, de se élve, se halva nem látta többé soha emberi halandó.

Elnyelte a Nyír feneketlen dágványát, mikor vágtatva nyargalt áhitott vadászsákmánya után.

De a néphitből máig sem lehetett kiirtani a babonát, hogy a sáttán, fekete nyul képében ragadta el; így örízte meg a családi szájhagyomány is.

Én pedig följegyeztem, úgy, ahogy gyermekkoromban édes apámtól hallottam, hadd maradjon meg ez is a régmúlt idők krónikáiból.

D'Artagnan.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Strauss János csárdása. A keringőkirály ezuttal magyar ritmusban szólal meg. Legújabb szerzeménye egy csárdás, amelyet a „Denevér”-ben fognak vízkerezt napján először énekelni betétül. Ezen az estén a híres operetta a bécsi udvari operában kerül színre és a csárdást Renard kisasszony mutatja be.

* Eredeti újdonság a Vígsházban. A Vígsház legközelebbi újdonsága hazai szerző munkája, Kazaliczky Antal „A harang” című 3 felvonásos színműve lesz. A daraból múlt pénteken tartották meg az olvasópróbát, mely alkalommal a szerző maga olvasta fel művét. A színpadi próbákat most kezdték meg.

* **Kamarazene.** A Grünfeld-Burger quartet ma folytatta hangversenyét a Royalban. A közönség Borodin négyesének és Mendelssohn oktettjének csinos előadását rokonszenvvel fogadta és teljes elismeréssel adózott Arányi Dezsőnek és nejeinek, akik Riedl „Trombitás-dalai”-ból énekeltek.

* **Művész-estély.** A Vigadó nagytermében ma igen sokan gyűltek össze, hogy több bécsi művész énekét, játékát és szavallatát hallgassák. Schlager Antonia, a bécsi udvari opera volt primadonnája, már régi ismerőse közönségünknek. Művészi és megkapó éneke nem változott; hallgatói tehát elhalmozták tetszésnyilatkozataikkal. Lejo Lili is igen szépen énekelt, zajos tapsokat aratva. A Bachrich-féle zenésztársaság előadásai, Wittels Gyula kupléi és Kornau Ede humoros monológjai szintén nagyon tetszettek.

VIDÉK.

* **(Kecskemét város ünnepe.)** A kecskeméti új városház közgyűlési termének ünnepélyes megnyitása nagy és előkelő közönség jelenlétében, ma délelőtt 11 órakor volt. — Pest vármegye, Szeged, Nagy-Kőrös, Czegléd, Félegyháza városok és a környékbeli községek küldöttségileg képviseltették magukat. Az ünnepélyt Beniczky Ferencz főispán beszéddel nyitotta meg. Utána Bagi László főjegyző olvasta fel a város tanácsának a székházépítésre vonatkozó jelentését; melyben a székház építésének története van elmondva, egyidejűleg kiemelte, hogy a dísztermet ékesítő hat darab festmény 15.000 forintba, a székház építése és felszerelése pedig 60.000 forintba került. Ezután Kada Elek polgármester mondott ünnepi beszédet. Délben 1 órakor díszbejött.

* **(Csikvármegye közgyűlése.)** Mikó Bálint főispán elnöklése alatt a napokban tartotta meg Csikvármegye törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlését. A bizottsági tagok rendkívül csekély számban jelentek meg s az állandó választmány javaslatait minden vita és módosítás nélkül fogadták el. A gyűlés tárgyai közül a következőket emeljük ki:

A vármegye és az állam által közösen fenntartott felső népiskolát még egy osztállyal megtoldani óhajtanak; e tárgyban feliratot intéznek a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez.

A gazdasági egyesületnek a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésre vonatkozó szabályrendelet-tervezetét elfogadták. Az erdélyi római katolikus státus igazgatótanácsa, a felügyelete alatt levő csik-somlyói gimnázium számára, a párhuzamos osztály fenntartásához, a vármegyétől 766 forint segélyt kért. A törvényhatóság a kérelmet nem teljesítette. A csik-somlyói római katolikus tanítóképző intézet felszerelésére a törvényhatóság a nevelési alapból 350 forintot szavazott meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Gábor János tréfája.** Még a múlt nyáron Gábor Jánost letartóztatta egy rendőr az Andrássy-uton, mert két dolgot konstatait róla: azt, hogy be van rugva és azt, hogy épenséggel semmi ruha sincs rajta. Mikor Gábor János a vendégszerető rendőrségi pricscsen kialudta mámorát, bevallotta, hogy egy barátjával fogadott két liter borban, hogy végigsétál mezitelenül az Andrássy-uton. A bíróság ezért a tréfáért a napokban 3 napi fogházra és 20 forint pénzbírságra ítélte Gábor Jánost, aki most Egerben közbaka és mint ilyen a katonáéknál fogja a közszemérembe ütköző tréfájáért az elég enyhe büntetést leülni.

— **Alice cousine.** Hét évvel ezelőtt Bécsben meghalt egy gazdag gyáros és végrendeletében két unokaöccsének is juttatott tekintélyes összegeket. A végrendeletben még a következő dispozició volt: „Frigyes unokaöccsének e jutalékon felül kifizetendő még 10.000 forint, arra az esetre, hogy nőül veszi Alice cousineját.” Csakhogy a családban két Alice is volt. Az egyik, akit a fiatal hivatalnok szívből szeretett, leánya volt az elhunyt egyik testvérének. A másik pedig, aki viszont a maga részéről volt szerelmes Frigyes urba, leánya magának az örökgyónak. Melyikre gondolhatott tehát a végrendeletkező? Frigyes követte szíve sugallatát és feleségül vette ideálját. De a tízezer forintot nem kapta meg. Alice II. édesanyja ugyanis azon a nézetén volt, hogy boldogult férje csak a

tulajdon leányukról akart gondoskodni, a fiatal ember ügyvédje viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elköltözött egyedül az unokahugát érthette, mert különben azt írta volna végrendeletében, hogy... ha Frigyes elveszi nőül Alice leányomat, vagy... ha Frigyes vőmmé lesz.” A bíróság mind a három forumban magáévá tette ezt a véleményt. Tegnapelőtt kimondta a végleges ítéletet és így Frigyes ur öt esztendei keserves küzdelem után megkapja 10.000 forintját.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktözsde. Budapest, december 26. A mai vasárnapi magánforgalom teljesen üzletlennel volt.

Ipar és kereskedelem.

Kereskedelmi utazók értekezlete. A kereskedelmi utazók egyesületének tagjai tegnap értekezletet tartottak a kereskedelem magyarosításának ügyében. Egyhangulag elfogadta az értekezlet dr. Gutmann Adolfnak, az egyesület titkárnak azt az indítványát, hogy a kereskedelmi utazók üzleti tevékenységükben lehetőleg a magyar nyelvet használják és hogy úgy megbízóikkal, mint vevőikkel magyarul levelezzenek. Elhatározták továbbá, hogy a kereskedelem megmagyarosítására irányuló törekvés támogatása végett megkereséssel fordulnak az ország kereskedelmi kamaráihoz és kereskedelmi testületeihez. Kiegészítést nyert ez indítvány azzal, hogy az egyesület tagjai a körhelyiségben és az egymással való társas érintkezésben a lehetőség határain belül magyarul beszéljenek. Az értekezleten továbbá több egyesületi jótékony intézmény ügye is szóba került, amelyek közül legfontosabbak az egyesület által kibocsátott és a nyugdíjalap gyarapítására szolgáló szelvényfüzetek terjesztése és az egyesület által megalkotott „magyar kereskedelmi nyugdíjgyűjtő” működésének január elsejével való megkezdését.

Közlekedés.

Zóna a déli vasuton. Az utazó közönség gyakori panasza, hogy a déli vasut nem fogadta el a zónát s magas menetárakat szed, pár nap múlva teljesen megszűnik, amennyiben, amint már jelentettük, a nevezett vasutnak a magyar korona területén levő vonalain 1898. január 1-én új zónarendszerű személydíjszabás lép életbe. Ezen új díjszabás tanujelét adja annak, hogy a déli vasut magyar vonalainak üzletigazgatósága nemzetgazdasági politikánkhoz alkalmazkodva, a maga részéről is támogatni igyekszik hazai közlekedési reform-eszméink keresztülvitelét. A déli vasut zónája ugyanazon kedvezményeket nyújtja az utazó közönségnek, mint a m. kir. államasvasutak ismert zónarendszere; e mellett azonban a déli vasut új díjszabása egyéb kedvezményeket is nyújt, a mennyiben például az egyrészt Budapest déli vasut, másrészt kelenföld-székesfehérvári vonal állomásai közti forgalomban 20, egyes menetre szóló, ugynevezett bérletjegy is váltható tetemesen mérsékelt áron. Az utazás e jegyekkel, olcsóságától eltekintve, már azért is kényelmes, mert azokat lebélyegezés végett a személypénztáraknál bemutatni nem kell. Gondoskodik a déli vasut arról is, hogy a kies Balaton tavunk mentén fekvő, ugyancsak e vasut érdeméből szemlélatomást fejlődő, évről-évre kerestettebb fürdő- és nyaralóhelyekhez különösen a fővárosnak üdülésre nagyon is rászoruló lakossága olcsó menettérti jegyekkel minél könnyebben hozzáférhessen. Tanulók és munkások olcsó havi és heti jegyekkel juthatnak foglalkozásuk színhelyére és vissza. Végül Budapest déli vasutról a déli vasut osztrák vonalainak állomásaira, valamint viszont is mérsékelt áru menettérti jegyek állanak a közönség rendelkezésére.

Pénzügy.

A déli vasut elsőbbségének konverziója. Bécsi hírek szerint az osztrák vasuti miniszter újév után tárgyalásokat fog kezdeni a déli vasuttársaság igazgatóságával az 5 százalékos elsőbbségi kötvények konverziója iránt.

MINDENFÉLE.

Félmillió karácsonya. Hány karácsonya érkezett most Budapestre, vajh ki tudná megmondani? Azt azonban elmondhatjuk, hogy a világ legtágasabb piacára, a londoni Covent Gardenra naponta harmincz-negyven kocsirakomány érkezik már hetek óta s eddig kétezer kocsirakományra tehető az a mennyiség, mely ilyentéjt Londonban évente elfogy. De ez a mennyiség elenyésző ahhoz képest, hány karácsonya kell az Egyesült Államokban. Mert ez a félmilliót is meghaladja. Egy termelő maga 60—70,000 darabot szállított különféle piacokra, egész éven át mással se foglalkozván, mint fenyőfák termelésével. Egy londoni cég a karácsony előtt való két héten 3000 darabot küldött a vevői számára. Bajos megállapítani a karácsonyfákra s azok díszítésére szánt összegek nagyságát, de az egy milliót Londonban egymagában nagyon megközelíti. A legeslegnagyobb karácsonyfát tavaly állították fel a Royal Aquariumban, Londonban. Száz láb volt a magassága s négy éjszakán keresztül száz férfi és száz lány dolgozott a feldíszítésén; persze köröskörül állványokat kellett emelni, a férfiak pedig a mennyezetről lebecsátott kosarakban ülve végezték a díszítés munkáját. 25.000 játékszer volt a fán és körülötte, ami összesen 6000 forintba került. Ami gyerekjátékszer csak létezik, mind képviselve volt s London szegényeinek, jobban mondva gyermekeiknek volt szánva. A karácsonyfát ezer elektromos lámpa díszítette, ami 16,000 gyertyalángnak felel meg; a fának költsége nyolczezer forint volt. Az idén ugyanily fát állítanak a szegény apró ártatlanok számára.

Ügyes felelet. A nagynéne: Ella, már egész délután ezekkel a katonákkal, ezekkel a bádognakatonákkal játszol. Ez csak nem ily nagy leánynak való foglalkozás!

— De nénikém, hisz nem a katonákkal játszom; mindig kiválasztom a legszebb tiszteket s azokkal játszom.

A színházban. A gondos apa (fiához, ki a kakasülön a karfa fölé hajlik): Vigyázz, Jancsi, ki ne essél. A földszinten 1 forint 50 krajczár egy hely.

Daudet Alfonz, mint zeneszerző. Ginisty, az Odéon-színház igazgatója, beszélt el a következő csinos történetet:

A hatvanas évek végén Daudet mint szegény bohém, egy barátjával, Delveau Alfrédde beutazta déli Németországot. A fiatal turisták jóformán üres zsebbel kóboroltak és harmadrendű korcsmákba tértek be egy-egy szerény vacsorára és éjjeli pihenőre. A sok, sok „Arany sas” valamelyikébe érkezvén, úgy látták, hogy ehelyütt nem örvendeznek épen a legkorlátlanabb hitelnek. Ott az volt a szokás, hogy vagy előre kellett fizetni, vagy zálogot kellett adni. Ugyanakkor érkezett meg oda egy cseh muzsikuss banda. A korcsmárosék először elszedték tőlük a hangszereket, azután elébök raktak kenyeret, tojást, kolbászt és sört. A korcsmárosné Daudetnél és Delveaunál is tudakozódott a trombitáik után. Nekik azonban, fájdalom, nem volt semmilyen instrumentumuk sem. Daudet, akinél ellenben egy német-francia társalgási könyv volt, megmagyarázta az asszonynak, hogy kóbor vásári énekesek. Delveaunak elég csinos baritonja volt. Elénekelte egy francia dalt, a korcsmárosnéra azonban láthatólag nem tett semmi hatást. Daudet erre elvette a cseh klarinétistától egyik kotlapját és társalgási könyve segítségével ráírta németül a következőket:

„Adjon nekünk jó sört, adjon nekünk egy szobát vagy pajtát, mert aludni akarunk.”

— Ezt énekelj el neki! szölt barátjához.

Delveau pedig valami operáriára, amely épen eszébe jutott, elénekelte ezt a furcsa strófát. A korcsmárosnének azonban e rögtönzés sem tetszett. A tizenkettedik órában, amikor már ki akarta tenni a szűrőket, szöke leánykája nagyon mélyen bele talált nézni Daudetnek, a párizsi cigánynak a szemébe és az „Arany sas” először szakított szigorú tradícióival. Mikor elbucsztak a francziák, nem fogták le semmiféle trombitájukat, hisz nem is volt, sőt tarisznyájukba beleraktak még vagy egy hétre való elemózsiát.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1897. december 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 230. Havi bérlet 20.

A proletárok.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Csiky.

Személyek:

Szedervári Rákosi
Iren Török I.
Zátonyi Gyenes
Mosolygó Ujhazi
Timót Szigeti
Darvas Mihályfi
Bankó Zilahi
Elza Szacsavayné
Tullipán Gabányi
Tullipánné Györgyné
Borcsa Vizváriusé

Kezdeté 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha L. asszony mint vendég.

**A gyimesi vad-
virág.**

Pályadíjat nyert népszínmű 3 felvonásban. Irta: Géczy István.

Személyek:

Balánka János Horváth V.
Orszo a felesége Izsóné
Imre Szirmai
Mária Gazsi M.
Ozv. Fábrián Julia Siposné
Gyurka Vidor
Rab-Prezmer Péter Lulánszky
Magdolna Blaha L.
Pálános Szardahelyi
Törpe Csura Szabó A.
Csuráné Csatai Zs.
Marci Ujvári
Bigyó Kassai
Csörgő István Kotsis
A főlegény Lendvai

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

**A kikapós
patikárius.**

Bolozat 4 felvonásban. Irta: Gandillot. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Fouragot Szilágyi V.
Paulette Aranyvossy
Ferdinánd Balla K.
Bertinet Boross E.
Bertinet-né Hettyey A.
Paturin Mátray
Paturin-né Sz. Szilassy
Carjol Iványi
Casimir Fereny
Labricelle Fűredy

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 147. Havi bérlet 15.

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzelte: Mascagni P. Szövegét írták: Targioni-Tozzetti és Menasci. Fordította: Radó A.

Személyek:

Santuzza M. Rotter G.
Lola Gabos N.
Turidda Arányi
Alto Mihályi
Lucia Valont

Utána:

Coppélia

Ballet 2 felvonásban. Írták: Nuitter és Saint Leon. Zenéjét szerzelte: Delibes Leo.

Személyek:

Swanilda Barbieri A.
Fereny Zsuzsánis
Hedvig Hauptmann
Mári Fereny
Minka Rajz R.
Tinka Kiss H.
Coppélius Pini
Coppélia Ditz Toréz
Polgármester Vincze
Póró Tárközi L.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

558. szám. 559. szám.

Szöke Katalin.

Dramai regé 3 szakaszban, 6 képből. Irta: Voss Rikhard. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerzelte Páltrich J.

Személyek:

Az ifjú Halál L. Fáy Sz.
Szent-Katalin képe Molnár
Werner Katalin Lánycz
Gyuri (6 éves) Halász
Lőrincz Bodnár
Márton Rónai
Annuska Gerőfi
Magda Cselka J.
Tera Varsányi
Huberné Makróczyne
Gruberné Nikó L.
Orvo. Balassa
A nyomor Hunyadi
A gond Rostagni
A bánat Fejyvesi
A gyűlölet Hegedüs
Az alvás szelleme Koinlói
Az álom szelleme Bárdi
A hatalmas uralkodó Kazalitzky
Az emberiség jeltövője Mátrai

Kezdeté fél 8 órakor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár-Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Kedd	Pont-Biquet-család	—	A troubadour	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjuság	—
Szerda	Mariana	—	Bibliás ember	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjuság	—
Csütörtök	Benoiton család	—	Bohéme	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Ifjuság	—
Péntek	Csók	Djamileh Coppélia	—	Szöke Katalin	Az ördög mátkája	A kikapós patikárius	—
Szombat d. u.	Aesopus	—	Hymnus Hunyady László	Durand és Durand	Próba-házasság	A kikapós patikárius	—
Este	Szentivánéji álom	—	—	Szöke Katalin	A boszorkányvár	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Elektra	—	—	Valéni nász	A falu rossza	A peleskei notárius	—
Este	Clemenceau	—	Bohéme	Coulisset ur	Kukta-kisasszony	Ifjuság	—

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Téli és ujévi

kiállítása

a városligeti műcsarnokban, az Andrássy-ut végén.

1897. december 1-től 1898. január 15-ig.

Megnyitás december 1-én.

Nyitva: reggel 9-től d. u. 4-ig, azonkívül kedden és vasárnap d. u. 5-től 9-ig villamos világítás mellett, és csütörtökön este 6-tól 11-ig sétahangverseny. Buffet.

Belépő-díj egy korona. — Vasárnap d. u. 1 órától 20 kr.

Üdvös tanács.

Köhögéskor, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású**

Mollpasztillái

veendők. (1 dohoz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásnak bizonyultak **Egger szöke pasztillái.** (1 dohoz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon ;

„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

Első biztosító intézet

katonai szolgálat esetére.

Új cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.

Biztosítási tőke: 27 millió korona.

Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása

katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az **Igazgatóság.**

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadó hivatalában,

VIII. József-körút 65. szám.

Fogak

darabja 2 frt, teljes fog-sor 40 forint

Prohászka Henrik

fogászati műtermében

VII. ker., Király-utca 15.

Kérem szívesre figyelni.

MOSO-GEPEK
Mango, Páncsók

s mindennemű ház ipari és **őzmosodák részére** **alkalmas berendezéseket állít mellet szállít.** **árdtner és Knopp** sztrik-Magyarország legnagyobb gyára.

Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz.

Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Alkalmos

ujévi ajándék!

Lőw Sándor, ékszerész
Budapest, VIII., József-körút 81. szám.

Egy pontos nikel óraperezmutával 2.50
Harminczhat órá jár, áruval fedett nikel óra 3.50
Duplafedélű, pontos szabályozott nikel óra 5.-
Nikel tala remontoir óra dupla fedélű 5.50
Ezüst duplafedélű remontoir óra 6.90
Ezüst duplafedélű horgony rem. óra 15 kőre, erős 9.-
Valódi duplafedélű tala ezüst remo. óra 9.50
Ezüst óra 1.75
valódi amerikai 2.-
Inga-óra, 8 napig jár, díta szekrényben 9.-
6 pár ezüstöz, diszes tokban 7.-
kisebb 5.-
14 karátos arany gyűrűk 2.30
Ezüst láncok 2.-

Nagy választék arany és ezüsterő és női órákban, ugyanígy ékszerészekben. (197)

Képes arjegyzők ingyen és bérmentve.

DECKERT ÉS HOMO

távíró-, távbeszélő-, villámhárító- és villámvilágítási-berendezések.

Gyár és iroda: **BUDAPESTEN** Raktár VI., Izabella-u. 88. V., Dorottya-u. 8.

a m. kir. államvasutak és a magyar állam szállítói,

a hangosan beszélő grafit-mikrofon

feltalálói és szabadalom tulajdonosai. — Készít: telefonberendezéseket központtal vagy körkörös-lással, elvállalja régi berendezéseknek s egyes készülékeknek alapos átalakítását, továbbá: villámhárítókat, házi sürgönyöket, tűz- és vízjelző-berendezéseket stb. (121)

Villámvilágítást

a legszakértőbb kivitelben, jutányos áron végez.

Arjegyzők, költségvetések és ajánlatok ingyen és bérmentve.

Magy. kir. szabadalm.

osztály-sorsjáték!

3-ik osztály.

Huzás január 4-én és 5-én.

Főnyerem: 80,000, 30,000, 20,000, 10,000, 5,000, 2,000 és 1,000 korona.

A legkisebb nyercromny nettó-összege az egész sorsjegy betétét 40 koronával haladja meg.

Vételsorsjegyek ára: egy egész 32, egy fél 16, egy negyed 8, egy nyolczad 4 forintjával kaphatók a

Bankegyesületi váltóüzlet-részvénytársaságnál

Budapest, V., Fürdő-utca 1. sz.

Megrendeléséknél az összeg előzetes beküldése kéretek.

Ülővétel: rendelések csak december 30-ig vételnek tekinthetők.

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégebb, legkedveltebb magyar élelzap.

Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
Megjelenik minden héten **temérdek köppel.**
Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Kéjkes-kalandok, politikai karrikatúrák, illusztrált adomák, tréfás versek stb. (208)

Előfizetési ára: negyedévre 2 forint.

Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. „Pallas”-nyomda.
Akk már most előfizetnek, azok ujévi ingyen kapják az „Üstökös”
egyile előfizetők csak 1898. január hó elejétől számítottak. 111.